

asociația română a băncilor

București, 12 martie 2018

Comunitatea bancară este profund îngrijorată de consecințele negative ale proiectelor de lege privind sectorul financiar-bancar

Asociația Română a Băncilor (ARB) și Consiliul Patronatelor Bancare din România (CPBR), organizațiile reprezentative ale comunității bancare românești, solicită Parlamentului României asigurarea unui dialog real și constructiv în dezbaterile proiectelor de lege privind plafonarea dobânzilor, limitarea valorii recuperabile a creanțelor cesionate și eliminarea caracterului de titlu executoriu al contractelor de credit. Reprezentanții sectorului bancar solicită extinderea cu 60 de zile a termenelor propuse inițial pentru dezbaterile aprofundate a impactului proiectelor de lege privind plafonarea dobânzilor și limitarea valorii recuperabile a creanțelor cesionate.

Comunitatea bancară este profund îngrijorată de consecințele preponderent negative, atât asupra consumatorilor cât și asupra economiei, ce ar fi generate de potențiala intrare în vigoare a celor trei inițiative legislative care se află în diferite stadii de dezbateri atât în Senat (eliminarea caracterului de titlu executoriu al contractelor de credit), cât și în Camera Deputaților (plafonarea dobânzilor și limitarea valorii recuperabile a creanțelor cesionate).

Posibilul impact al acestor propuneri legislative este relevat și de studiul de impact prezentat public astăzi de către KPMG Advisory - entitate profesională independentă a cărei reputație este recunoscută atât la nivel național cât și internațional, acesta fiind realizat la solicitarea ARB și CPBR. Studiul KPMG relevă faptul că, atât impactul individual, cât și cel cumulativ al celor trei propuneri legislative ar putea conduce la o încetinire a creșterii economice, o scădere a consumului și investițiilor, cât și la o diminuare a veniturilor la bugetul de stat, pe lângă alte efecte ce vor afecta consumatorii în mod direct și imediat.

Propunerile legislative au implicații multiple atât la nivelul consumatorilor cât și la nivel macroeconomic, ca urmare a impactului individual și agregat. Principalele efecte cuprinse în studiul de impact sunt reprezentate de:

- Înăsprirea condițiilor de creditare/ reducerea creditării cu impact direct asupra reducerii consumului (achiziții de locuințe, bunuri de folosință îndelungată și bunuri de larg consum) și a averii nete a populației;
- Reducerea creditării pentru achiziția de locuințe poate crește presiunea asupra pieței imobiliare;
- Adâncirea diferențelor dintre clasele sociale;
- Alterarea comportamentului la plată al consumatorilor;

- Reducerea accesului la creditare al populației, cu potențial de propagare la nivelul de ansamblu al economiei - cu beneficii limitate în planul protecției consumatorilor;
- Limitarea capacității instituțiilor de credit de utilizare a cesiunii de creanță în vederea gestionării nivelului creditelor neperformante, cumulată cu apariția litigiilor de obținere a titlului executoriu vor conduce la încărcarea suplimentară a sistemului judiciar;
- Creșterea creditelor neperformante ca urmare a creșterii duratei și costurilor de recuperare, blocării pieței secundare și a modificării comportamentului la plată al debitorilor, ceea ce poate conduce la creșterea riscului de țară;
- La nivel european există demersuri paralele de îmbunătățire a cadrului de protecție a consumatorilor și de stimulare a soluționării nivelurilor ridicate de credite neperformante, având în vedere că acestea sunt considerate a reprezenta un risc la adresa stabilității financiare și a creșterii economice;
- Reducerea profitabilității și a fondurilor disponibile pentru creditare;
- Lipsa predictibilității legislative poate avea consecințe negative asupra mediului de afaceri și a investițiilor.

În cazul propunerilor legislative privind plafonarea dobânzilor și eliminarea caracterului de titlu executoriu al unui contract de credit, studiul KPMG arată că o potențială reducere a creditării populației cu 5% ca urmare a diminuării capacității instituțiilor de credit de a finanța sectorul privat este estimată să conducă la reducerea consumului cu 1,39%, a investițiilor cu 0,17% și a PIB cu 1,80%. În cazul propunerii legislative privind limitarea valorii recuperabile a creanțelor cesionate, având în vedere potențialul de diminuare a capacității instituțiilor de credit de a finanța economia reală, o potențială reducere a creditării populației și a agenților economici cu 5%, conform estimărilor, poate să conducă la reducerea consumului cu 2,19%, a investițiilor cu 0,27% și a PIB cu 2,84%.

În schimb, reducerea ratei creditelor neperformante la un nivel de 3% ar putea genera pentru instituțiile de credit capital suplimentar de 6,3 miliarde lei, care ar putea susține un volum de credite suplimentar de 47 miliarde lei. Informațiile care au stat la baza întocmirii acestui studiu sunt limitate la informații disponibile în mod public din surse oficiale.

Comunitatea bancară își manifestă întreaga disponibilitate de a participa la dezbateri constructive în cadrul comisiilor parlamentare ce urmează a aviza proiectele de lege menționate mai sus, pentru a putea prezenta într-o manieră realistă, responsabilă și detaliată potențialele efecte ale acestora asupra economiei României și a cetățenilor săi pe termen mediu și lung.

Pentru mai multe informații: arb@arb.ro ; office@cpbr.ro

Informații privind propunerile legislative

I. Inițiativa legislativă privind plafonarea dobânzilor

Proiectul de lege privind plafonarea dobânzilor ar urma să impună pentru creditele ipotecare o dobândă anuală efectivă (DAE) de 2,5 ori dobânda de politică monetară a BNR și de 18% pentru creditele de consum, însă se vor genera efecte "în lanț". Studiul KPMG estimează că plafonarea dobânzilor ar putea conduce la reducerea creditelor acordate populației, la scăderea consumului și ar putea afecta în sens negativ investițiile ducând la o atenuare a creșterii economice.

Considerăm că asemenea măsuri, *menite a se aplica și creditelor în derulare*, prezintă și serioase vicii de legalitate și constituționalitate prin prisma dreptului la proprietate, a libertății economice și contractuale și a retroactivității.

Plafonarea DAE, prin raportare la dobânda de politică monetară în cazul creditelor ipotecare, ar conduce la situații imposibile în cazul în care dobânda de politică monetară ar deveni negativă sau zero, iar băncile ar fi în situația în care ar trebui să acorde împrumuturi cu dobânda 0 sau negativă. Cu titlu exemplificativ, dacă dobânda legală ar fi -0,1% (astfel cum deja s-a întâmplat în cazul Băncii Centrale Europene în iunie 2014, când dobânda a scăzut la o valoare negativă pentru prima dată), băncile nu ar putea să-și împrumute clienții cu dobânzi sub -0.25% pe an, având în vedere costurile pe care aceasta le înregistrează și care ar trebui incluse (de finanțare, operaționale și de risc).

În ceea ce privește folosirea altor exemple de plafonare din alte state membre ale Uniunii Europene, trebuie reținut că plafoanele sunt raportate la piața creditelor în moneda euro, iar emularea de costuri de creditare plafonate similare în piața românească, unde creditarea are loc majoritar în lei, este astfel incorectă. Este relevant faptul că limitările din acele țări se bazează pe media dobânzilor anuale efective practicate în piață permițând funcționarea sănătoasă a pieței și au fost în general raportate la tipuri de produse și/sau la cazuri sociale.

Dincolo de efectele presupus pozitive pe care le-ar genera o asemenea măsură, pe termen mediu și lung consecințele nu vor ajuta nici consumatorii și nici economia, ci eventual doar anumite persoane cu credite în derulare, care ar beneficia de o reducere a costurilor, așa cum reiese și din studiul de impact prezentat. Pe de altă parte, vor exista și efecte imediate, cum ar fi înăsprirea condițiilor de creditare și retragerea anumitor produse pentru persoane fizice de pe piață.

II. Inițiativa legislativă privind limitarea valorii recuperabile a creanțelor cesionate

Proiectul de lege ce are în vedere limitarea, prin lege, a valorii recuperabile de la un consumator în cazul în care a intervenit un transfer al drepturilor de creanță ar putea anula rațiunea economică a investitorilor de a achiziționa asemenea creanțe ale debitorilor cu dificultăți de plată, acestea urmând să fie gestionate direct de către instituțiile de credit în cadrul unor procese îngreunate de volumele mari de credite neperformante acumulate la nivelul acestora, ceea ce este în contradicție cu eforturile la nivel de politici europene (BCE, EBA, EcoFin).

lertarea necondiționată a unei părți din datoria debitorilor (inclusiv și în mod special pentru cei cu datorii restante, indiferent de situația financiară și socială), ar putea induce un comportament de indisciplină financiară, unii debitori putând face uz de beneficiul utilizării unui credit de o anumită valoare, cu consecința restituirii, fără niciun fel de urmări sau efecte negative, doar a unei părți din creditul utilizat. Astfel, ca urmare a înăsprii condițiilor de creditare, vor fi penalizați alți consumatori de bună credință care ar putea fi privați de oportunități de dezvoltare sau de achiziționare a anumitor bunuri de care au nevoie sau care ar putea fi nevoiți să se îndrepte spre surse alternative de finanțare.

Considerăm că și această inițiativă prezintă serioase vicii de constituționalitate, inclusiv din perspectiva intenției de *aplicare la contractele în derulare* prin prezumarea unei situații de impreviziune *ope legis*, ceea ce Curtea Constituțională a statuat deja că este vădit neconstituțional.

Și această măsură va conduce la restrângerea accesului la creditare și creșterea costului creditelor noi, iar acumularea creditelor neperformante la nivelul instituțiilor de credit va reduce capacitatea acestora de a finanța economia reală, cu toate consecințele negative ce pot rezulta de aici asupra economiei și a consumatorilor. Astfel, înăsprirea condițiilor de creditare ar afecta în principal consumatorii cu venituri scăzute, adâncind diferențele dintre categoriile sociale.

III. Inițiativa legislativă privind eliminarea caracterului de titlu executoriu al contractelor de credit

Proiectul de lege care privește eliminarea caracterului de titlu executoriu al contractelor de credit pentru consumatori induce falsa opinie că debitorii vor fi protejați de o eventuală executare silită de către instituțiile de credit, în condițiile în care, din cauza acestei inițiative, consumatorii vor trebui să suporte cheltuieli suplimentare de judecată a căror valoare va crește proporțional cu durata procesului judiciar și cu valoarea creditului.

Băncile vor opera în continuare popri pe conturile clienților pentru datoriile către stat (pentru care nu există o eliminare a caracterului executoriu), însă nu vor putea executa datoriile propriilor debitori. Aplicarea acestei inițiative legislative conduce la aglomerarea instanțelor de judecată și la creșterea duratei unui asemenea litigiu în instanță până la 3 ani, în timp ce în statele membre UE durata unui asemenea litigiu este, de regulă, între 1- 3 luni.

Această propunere legislativă este de natură să inducă cel mai probabil un comportament de indisciplină financiară. Astfel, condițiile de creditare vor fi înăsprite ca parte a procesului de selecție a viitorilor împrumutați, putând conduce la excluderea unor consumatori de bună credință.

Și în cazul acestui proiect de lege, din cauza aplicării și pe contractele existente din portofoliul instituțiilor de credit, apar o serie de probleme îngrijorătoare de legalitate și constituționalitate, dincolo de lipsa de predictibilitate și securitate indusă astfel în mediul investițional și de afaceri românesc.